

Článek s reportážními prvky

- text na pomezí publicistického a uměleckého stylu
- primární funkce: přesvědčit, zaujmout, informovat o zajímavém místě či aktuální události
- převaha postupu vyprávěcího
- podmínkou je přímá účast autora
- snaha vtáhnout čtenáře do děje
- velké množství a různorodost dějových sloves
- užití uměleckých jazykových prostředků (např. historického prezentu), hovorové češtiny, příp. jazykových prostředků typických pro určité prostředí

Modelové zadání písemné práce

MĚSTO PLNÉ PROTIKLADŮ

Výchozí text

Přijíždíme k městu, které jsme si tentokrát vybrali jako cíl výpravy. Já a náš fotograf Tomáš. Plní očekávání vyhlížíme první budovy města. Města, o němž jsme mnoho četli, ještě více slyšeli a které jsme nyní připraveni i vidět.

(Didaktis)

Zpracování: jako článek s reportážními prvky určený do celostátních novin, který začíná výchozím textem

- Práce by měla zachytit některou českou či světovou město, v němž je možné nalézt protiklady (v jakékoli oblasti).
- Výchozí text ukazuje přímou účast autora, tedy typický znak reportáže. Je vhodné, aby přímá účast prolínala celým článkem.
- Písemná práce má výchozím textem začínat, proto je vhodné text opsat. Text tedy tvoří úvod práce a nepočítá se do celkového rozsahu.
- I přes povinný začátek textu využijte při psaní své osobní zkušenosti z konkrétního města.

Vzorová písemná práce

Město s krátkou historií a nejistou budoucností

Přijíždíme k městu, které jsme si tentokrát vybrali jako cíl výpravy. Já a náš fotograf Tomáš. Plní očekávání vyhlížíme první budovy města. Města, o němž jsme mnoho četli, ještě více slyšeli a které jsme nyní připraveni i vidět.

Ostrava – město na severovýchodě České republiky, ústřední město Moravskoslezského kraje, město na soutoku řek, třetí největší město naší země, univerzitní město, město horníků a hutníků, v minulosti „ocelové srdce republiky“. Město plné protikladů.

Nové centrum?

Pomalou se necháváme unášet silnicí a míříme do středu města. Ukazatele nás překvapivě vedou k novému nákupnímu centru. Fukušima, jak obchodní centrum Fórum nazývají místní obyvatelé (podobnost s japonskou jadernou elektrárnou však hledáme marně), se pomalu stává novým středobodem Ostravy. To se dozvídáme o několik dní později při prohlídce Dolních Vítkovic. Na první pohled obchodní centrum jako každé jiné.

Lidé obtěžkaní nákupy i bez nich bezcenně bloumají mezi moderní architekturou.

A kdeže tedy je to socialistickou architekturou poznamenané staré centrum Ostravy? Míříme na Masarykovo náměstí, které je stejně jako řada ústředních míst většiny českých měst v zajetí starožití. Sokolská třída a administrativní budovy města i Moravskoslezského kraje. Tak tady na vás dýchnou padesátá léta.

Tomáš fotí a já se ptám kolemjdoucích na jejich názor na měnící se tvář Ostravy. Jak už to tak bývá, někteří jsou nadšení, jiní by raději viděli opravy stávajících budov.

Problém všech našich měst

Ubytování jsme v Rychvaldu. Městečku, které v širším pojetí patří do ostravské aglomerace (i s ostatními částmi je Ostrava druhou největší městskou aglomerací České republiky).

Projíždíme tedy částí, která je na první pohled doménou sociálně vyloučených obyvatel. Tráva, plevel, rozpadající se budovy, nepořádek a pobíhající polonahé děti. Na vlastní oči tak vidíme jeden z dalších problémů bývalých velkých průmyslových center. Vzpomínáme na Ústí nad Labem, kde jsme dělali reportáž nedávno. Podobnost obou měst jistě není náhodná.

Svět vědy, techniky a industriální architektury

Vítají nás Dolní Vítkovice. Samostatný svět uprostřed města. A ten opravdu stojí za to. Projít tuto zónu aspirující na zápis mezi památky UNESCO by trvalo několik dní. Jeďte do Dolních Vítkovic a dolehně na vás tragika našich horníků a strojařů. U vysoké pece jsem pochopil, co znamená třicet let pracovat v těchto podmínkách a ze dne na den pak přijít o všechno.

Po roce 1989 vzal útlum průmyslové výroby většinu obyvatel Ostravska jejich historii a nenabídl jim žádnou budoucnost. Ta se teď snad pomalu vytváří.

Colours of Ostrava

Hudba, zpěv a tanec mezi železem. Všechny barvy Ostravska a světa na jednom místě. Severomoravská metro-pole by nebyla tím, čím nyní je, bez mezinárodního hudebního festivalu Colours of Ostrava. Zátaraszy, pořadatelé a vozy České televize nám připomínají, že akce za dva dny začíná. Koncerty na pozadí industriální architektury, právě to nás láká a v budoucnosti si to jistě nenecháme ujít. A rozhodně byste neměli ani vy.

Opouštíme město a přemýšlíme o tom, čeho jsme byli svědky. Chcete pochopit průmyslovou historii českých zemí druhé poloviny 19. a 20. století? Navštivte Ostravu. Budete mít jistě také o čem přemýšlet.

Kontrolní otázky

Přečtete si výše uvedenou práci a **zodpovzte** následující **kontrolní otázky**:

1. Obecné otázky:

- Vztahuje se písemná práce k zadanému tématu, reflektuje ho dostatečně? (Poznáte to např. podle klíčových slov.)
- Má práce název?
- Odpovídá rozsah požadavkům (1 řádek = cca 15 slov, tj. 17 řádků; při ručním psaní 1 řádek = cca 10 slov, tj. 25 řádků)?
- Je práce kompozičně vyvážená? (Měla by mít minimálně pět odstavců, které jsou zhruba stejně dlouhé. V případě, že se některý odstavec svou délkou výrazně odlišuje od ostatních, musí být patrný autorův záměr.)
- Je zápis problematických jevů v souladu s Pravidly českého pravopisu?
- Jsou užity pestré jazykové prostředky (bohatá slovní zásoba, funkční skladební prostředky, příp. obrazná pojmenování)?

2. Otázky zaměřené na článek:

- Je užit postup informační? (Jsou zde čtenářům podány informace?)
- Jde o text, který by mohl být uveřejněn v novinách, příp. na internetu?
- Přináší text zajímavé a aktuální téma, jež by mohlo být uveřejněno v celostátním médiu?
- Má text potenciál svým obsahem a zpracováním čtenáře zaujmout? (Přečetli byste si vy sami takovýto článek s chutí a se zájmem?)
- Pracuje text s titulkem a mezititulky? Člení mezititulky text na myšlenkově uzavřené části?
- Jsou v textu užity pestré jazykové prostředky, které text ozvláštňují (obrazná pojmenování, hovorové výrazy, frazémy, prvky aktualizace a automatizace)?
- Obrací se text na čtenáře? Zohledňuje cílovou skupinu? Obsahuje kontaktní prostředky?

- Pokud vám dělá potíže na tyto otázky odpovědět, přečtete si práci znovu s komentáři uvedenými níže.
- S jejich pomocí to jistě dokážete!

Podobným způsobem si průběžně **kontrolujte i svou písemnou práci u maturity!**